

## **Zápis**

### **z meziresortního jednání k plnění opatření Národního akčního plánu na snížení používání pesticidů v ČR (NAP) k problematice rizik přípravků na ochranu rostlin pro povrchové a podzemní vody.**

*Datum konání: 22. dubna 2014*

*Místo konání: Ministerstvo zemědělství*

*Přítomni: viz presenční listina*

Jednání zahájil a řídil ing. Hnízdil, zástupce MZe. Uvítal přítomné na jednání a vzhledem k účasti řady hostů požádal účastníky jednání o stručné představení. Současně blíže upřesnil obsah jednotlivých bodů programu a vyzval přítomné ke konstruktivním připomínkám.

#### **Program:**

1. Vytyčování a aktualizace hranic ochranných pásem vodních zdrojů (OPVZ a PHO).
2. Návrh úpravy metodiky vyhlášení OPVZ.
3. Metodika stanovení ohrožených oblastí z hlediska rizika nadlimitního výskytu reziduí v povrchové a podzemní vodě (4.39 NAP).
4. Dostupnost aktuálních informací o účinných látkách přípravků a relevantních a nerelevantních metabolitech (4.33 NAP).
5. Zásady monitoringu reziduí přípravků v povrchových a podzemních vodách a reciproční sdělování dat mezi ÚKZÚZ, ČHMÚ, povodími a SOVAK (4.35 NAP).
6. Aktualizace rizik přípravků vzhledem ke kontaminaci povrchových a podzemních vod (4.40 a 4.41 NAP).
7. Aplikace přípravků a použití mechanizace se snížením úletů (4.43 NAP) a různé.

#### **Ad 1) Vytyčování a aktualizace hranic ochranných pásem vodních zdrojů (OPVZ a PHO).**

Ing. Krpcová MŽP – aktualizaci těchto pásem je třeba brát jako „proměnnou veličinu“, tedy je nutné ji doplňovat a upravovat podle skutečné situace. Vodoprávní úřady nemají povinnost hlásit změny stávajících a vyhlášení nových ochranných pásem MŽP, které vede jejich evidenci.

Ing. Smolík MZe – k dotazu na dostupnost rozhodnutí vodoprávních úřadů. Od 1.1.2014 je **k dispozici nový centrální registr vodoprávních rozhodnutí, který umožňuje vyhledávání dle typu pravomocných rozhodnutí.** Aplikace dostupná přes web Ministerstva zemědělství e Agri ([www.eagri.cz](http://www.eagri.cz) – záložka „VODA“ – registry a aplikace – Centrální registr vodoprávní evidence). Případně přístup přes informační portál VODA ([www.voda.gov.cz](http://www.voda.gov.cz) evidence ISVS – vodoprávní evidence).

Diskuse k databázi LPIS: jsou k dispozici mapové podklady ochranných pásem k roku 2012. V LPIS v roce 2014 dochází ke sjednocení PHO 2a a 2b spolu s OPVZ jako 2. stupeň ochranného pásma OPVZ (v evidenci/databázi OPVZ, kterou spravuje MŽP na Národním geoportálu - [www.geoportal.gov.cz](http://www.geoportal.gov.cz)) je obsažena informace, ze které by měla vycházet i data vstupující do systému LPIS, který je ve správě MZe. Z hlediska používání povolených přípravků na OR u nichž byla vyhodnocena rizika pro vodní zdroje, je případný zákaz použití vztažen na celý 2. stupeň ochranného pásma vodního zdroje, tzn. Jak na 2. Stupeň OPVZ, tak na 2. Stupeň PHO 2a a 2b.

Ing. Smolík – podle vodního zákona jsou OPVZ plně v gesci MŽP. Vzhledem k potřebnosti zajištění aktualizace OPVZ ji MZe v roce 2011 mimořádně zabezpečilo prostřednictvím státních podniků Povodí. MŽP neakceptovalo nabídku MZe na změnu převedení zabezpečení této evidence na MZe. Ing. Krpcová – úkol správa a aktualizace evidence OPVZ byl do roku 2011 realizován VÚV, do posledního výběrového řízení v roce 2013 se ale VÚV nepřihlásilo a zakázku vyhrála soukromá firma. **Aktualizace OPVZ bude i v budoucnu prováděna MŽP, které se bude snažit o koncepční řešení aktualizace evidence.**

Ing. Hušková připomněla opatření NAP 4.32 s tím, že je třeba přijmout **koncepční řešení pro poskytování informací on-line**. Ing. Krpcová uvedla, že **MŽP na uvedené problematice pracuje a v případě nových aktualizací dojde i k aktualizaci evidence na Národním geoportálu a současně budou tato data poskytnuta MZe k využití v LPIS.**

#### **Ad 2) Návrh úpravy metodiky vyhlášení OPVZ**

Ing. Krpcová uvedla, že příprava novely vyhl. č. 137/1999 Sb. se vzhledem k délce procesu projednávání a schvalování nestihne dokončit do konce roku 2014 – je třeba zesoulat s posledním zněním zák. č. 254/2001 Sb. Podle opatření NAP 4.35 má být zpracován podpůrný dokument na základě nové vyhlášky. **Předpoklad přijetí novely vyhlášky je nyní cca v polovině 2016.**

Ing. Hušková požadovala, aby se na vyhlášce pracovalo již nyní. Ing. Hnízdil doporučil pracovat na vyhlášce, ale současně i metodickým postupem. Ing. Rederer upozornil, že podle stávající vyhlášky by neměla být vyhlášována nová OPVZ. Ing. Hnízdil uvedl, že **MZe bude koordinovat práce na NAP a písemně se v roce 2014 obrátí v tomto směru na spolupracující rezorty; práce na novelizaci vyhl. č. 137/1999 Sb. může být zmíněna**. Ing. Hnízdil také informoval, že Komise bude provádět audity NAP členských zemí, je nutné sledovat jednotlivé úkoly a plnit je. Evropský Soudní Dvůr v roce 2013 hodnotil v souvislosti s opatřením „Čistý Dunaj“ i obsah NAP a i z této strany budou určité poznatky k jeho obsahu.

JUDr. Káčerková a Ing. Kupec se vyjádřili k postupu ÚKZÚZ při stanovení omezení použití přípravků ve 2 stupni OPVZ. ÚKZÚZ vychází při povolování přípravků z čl. 4 odst. 3 písm. e) pododstavec i) Nařízení EP a Rady č. 1107/2009 a § 34 odst. 1 písm. d) zák. č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vodoprávní úřad je na základě legislativy v oblasti životního prostředí dle § 30 odst. 10 vodního zákona kompetentní formou opatření obecné povahy stanovit, které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět, popřípadě může stanovit způsob a dobu omezení používání pozemku a staveb v tomto pásmu ležících.

#### **Ad 3) Metodika stanovení ohrožených oblastí z hlediska rizika nadlimitního výskytu reziduí v povrchové a podzemní vodě (opatření NAP 4.39)**

Mgr. Kodeš uvedl, že **ČHMÚ pracuje na předmětné metodice**. Provádí screening o výskytu reziduí a klasifikaci ploch s vyšší tendencí povrchového odtoku a tak zvýšeného nebezpečí splachu přípravků. U podzemních vod zkouší metodiku používanou v USA. K plnění úkolu by pomohla informace ÚKZÚZ o plošné aplikaci přípravků, resp. úč.1. ÚKZÚZ toto může uvádět jen za okresy. V ČHMÚ proto **informace o použitých přípravcích získávají přes družicové snímky a návaznou klasifikaci plodin na celém území ČR a z evidence ÚKZÚZ o aplikaci přípravků v daném okrese. Na základě těchto podkladů interpolují použití přípravků v plodině na zájmových plochách, kdy např. již v únoru jsou schopni dodat předpověď pro aplikaci POR na řepku a ozimé obiloviny**. Údaje z družic validují pomocí terénních šetření. Kvalita (použitelnost) snímků a termín získání snímků závisí na průběhu počasí (jasno). **V systému je již definována vazba plodina/používané účinné látky (úč.1.). Toto snímkování a přesnost rozlišení je 100 m, v roce 2014 by mělo být k dispozici rozlišení až 30 m.**

Ing. Minář Ph.D. doplnil, že ÚKZÚZ dělá pouze výběrové šetření a systém řešení ČHMÚ je tak přesnější.

Diskuse dále vedla k **požadavku vést evidenci použití přípravků elektronicky a výsledky hlásit do centrální evidence**. Ing. Hnízdil uvedl, že tato povinnost by musela být zákonem stanovena. Ing. Rederer připomněl **možnost uvádět takovou povinnost v nových opatřeních obecné povahy (dříve rozhodnutích) o stanovení OPVZ**. Dle takového dokumentu mají např. povinnost hlásit použití přípravků v předešlém roce jak zemědělci, tak i lesáci. Bohužel se nepodařilo prosadit hlášení předem tak, aby se mohl správce vodního zdroje na uvedené aplikace připravit. Ing. Vašek uvedl, že toto lze u velkých zdrojů, u menších je tento postup komplikovanější. Malé zdroje nemusí mít vyhlášena OPVZ a proto není možné do žádného rozhodnutí požadavek na elektronickou evidenci aplikace uplatnit. Navíc ani u velkých zdrojů nemusí být OPVZ dostatečně velká, tak aby evidence přípravků pouze v nich umožnila objektivní vyhodnocení rizika přítomnosti POR (např. zdroje na Vltavě, Orlici apod.). Ohrožené oblasti by tak byly pojmem širším než OPVZ. Doporučil nastavení monitoringu informací, který lze dát jako povinnost do zákona. Ing. Forejt se přiklání ke způsobu, který nastínil zástupce ČHMÚ. Uvedl, že s testováním monitoringu informací začali již v roce 2004, mají zkušenost, že triaziny se chovají obdobně jako dusičnany. Je třeba si uvědomit, že povodí je dotováno po celé své horní délce a nejen z OPVZ.

Ing. Hnízdil doplnil, že zemědělci, kteří využívají LPIS, mají přístup k počítači a na internet. Mohou zdarma využívat programy na evidenci použitých i skladovaných přípravků usnadňující jejich činnost. Dále existuje EPH - Evidence přípravků a hnojiv, kterou mají k dispozici. ÚKZÚZ má v elektronické podobě seznam povolených přípravků aj. V ohrožených oblastech lze dělat opatření po dohodě se zemědělci.

Důležitý je monitoring reziduí. ÚKZÚZ by měl být schopen vodohospodářským orgánům podávat informace o koloběhu úč.l. a metabolitů včetně jejich odbourávání. Z povodí jsou odesílány nálezy reziduí, je třeba znát, jak reaguje ÚKZÚZ.

Ing. Blažková sdělila: V návaznosti na podněty správců vodních zdrojů doručené na ÚKZÚZ (před 1.1.2014 na SRS začleněnou do ÚKZÚZ) jsou realizovány cílené kontroly subjektů s ohledem na používání přípravků na ochranu rostlin v rizikových oblastech s nadlimitními výskyty reziduí přípravků. Z dosavadních výsledků kontrol používání POR vyplynuly ojedinělé případy použití POR v rozporu s návodem k použití ve 2. stupni OPVZ, které byly následně řešeny uložením pokuty. ÚKZÚZ má v současné době cca 20 žádostí od správců vodních zdrojů o poskytnutí spotřeby účinných látek obsažených v přípravcích na ochranu rostlin za předchozí kalendářní rok popř. za poslední dva roky. Je předpoklad, že další žádosti budou následovat. Vzhledem k tomu, že ÚKZÚZ má pro účely statistiky přípravků na ochranu rostlin k dispozici data o spotřebě přípravků od vybraných subjektů, jejichž seznam poskytuje ČSÚ (cca 3000 subjektů), nelze žádostem v plné míře vyhovět a jsou poskytována data z požadovaného území pouze od subjektů, které jsou ÚKZÚZ k dispozici a také data o spotřebě účinných látek za jednotlivé okresy v členění dle skupin plodin. Mezi žadateli o informace jsou v letošním roce z 80% obce, jako správci vodních toků. Dále to jsou KHS, VaK, vodárenské společnosti, správci povodí atd. ÚKZÚZ v návaznosti na tuto zvýšenou poptávku po informacích o spotřebě účinných látek obsažených v přípravcích zveřejní data za rok 2013 dle okresů a skupin plodin na svých webových stránkách. Problémem Želivky je právě velikost ochranného pásma a retenčního území cca 1000 km<sup>2</sup>, což nelze zkontrolovat.

Ing. Minář sdělil, že problémem je nevhodný systém rostlinné výroby, tedy hospodaření v krajině, nepřerušené (meze, cesty) velké pozemky ve svažitém terénu, stavby bioplynových stanic (navazující plochy kukuřice), velké plochy řepky aj., tedy plodin, jejichž pěstování působí erozi. Zemědělci se musí chovat ekonomicky a tedy pěstovat to, co žádá trh.

Ing. Hušková sdělila, že vážným problémem je snižování obsahu humusu v půdě, půda neudrží hnojiva ani přípravky a dochází jak k její degradaci tak i ke splavování chemikálií do vodních zdrojů. Otázka je, jak vytvořit v tomto směru potřebný tlak na zemědělce?

Ing. Hnízdil připomněl, že v rámci C=C by měla být dodržována protierozní opatření. Např. i setí do nezpracované půdy brání sice svým způsobem erozi, ale vyvolává větší potřebu použití

přípravků (zejména herbicidů) včetně většího nebezpečí jejich splachu z povrchu půdy než u půdy běžně obdělávané.

**Ad 4) Dostupnost aktuálních informací o účinných látkách přípravků a relevantních a nerelevantních metabolitech (opatření NAP 4.33).**

Ing. Hnízdil požádal o připomínky k tomuto bodu, tj. co je třeba udělat ze strany MZe k tomu, aby se zlepšila informovanost. Při povolování přípravků je již posuzována vedle úč.l. i tvorba metabolitů a jejich odbourávání v potravinovém řetězci (provádí SZÚ). **Je třeba, aby již před uvedením na trh byl přípravek „vybaven“ údaji o relevantních a nerelevantních metabolitech.** Ing. Hušková žádala, aby **tyto údaje byly pro producenty pitné vody dostupné jako podklad pro sledování splnění limitů reziduí v pitné vodě.**

Dr. Veselý z MZ uvedl, že se **připravuje novela vyhl. č. 252/2004Sb v platném znění, kde bude již počítáno jen s relevantními metabolity. Nerelevantní metabolity budou mít stanoven hygienický limit,** který vyplýne z hodnocení zdravotních rizik pro lidskou populaci, zvláště pak pro kojence a malé děti. Současně **bude stanovena metodika jak stanovit relevantní a nerelevantní metabolity.** Provozují již 10 let informační systém údajů z hygienických laboratoří a SOVAK laboratoří – postupně se nomenklatura rozšířila na 150 látek, přičemž se sleduje cca 70 z nich, 80 zbývajících nárazově dle potřeby a vybavenosti laboratoří. Uvítal by systém zajišťovaný ČHMÚ (viz výše). Ing. Vašek navrhl **zpracovat tabulku plodina/používané přípravky respektive úč.l. a jejich možné metabolity v životním prostředí včetně jejich zařazení mezi relevantní/nerelevantní z pohledu toxicity na životní prostředí a vlivu na necílové organismy.** Toto hodnocení bude pravděpodobně odlišné od hodnocení z pohledu zdravotního – dopad na zdraví člověka (protokoly zpracováváné SZÚ ve vazbě na pitnou vodu). Nutno **provést cílené jednání na téma určení relevantních a nerelevantních metabolitů pesticidů z pohledu MZ a ÚKZÚZ. Tabulka by pak sloužila jak pro plánování monitoringu vod, tak pro potřeby metodiky rozdělení metabolitů na relevantní a nerelevantní a pro stanovení konkrétních hygienických limitů.**

Ing. Minář doplnil, že se provádí výběrové šetření použití přípravků: Český statistický úřad určí plodiny, okresy a velikostní zastoupení subjektů, kde je třeba šetření provádět z hlediska získání maximálně objektivních údajů. Při požadavku na konkrétní aplikace v ochranných pásmech či povodích toto není ze strany ÚKZÚZ kapacitně zvládnutelné, nehledě na možné problémy s poskytováním údajů třetím osobám.

Ing. Klašková (ÚKZÚZ) přebírá **hodnocení relevantních a nerelevantních metabolitů** ve vztahu ke zdraví lidí od SZÚ, **ve vztahu k životnímu prostředí** toto stanovuje ústav sám podle metodik, které lze zakoupit (nemůže je poskytnout, není jejich vlastníkem). Může poskytnout pouze svoji metodiku. Na žádost zástupců SOVAK i Povodí **ÚKZÚZ zpracuje uvedené podklady a zveřejní pro tyto instituce dostupnou formou.** Toto zveřejnění si však vyžádá dost času a proto bude postupné. Na podnět Ing. Huškové proto může **ČHMÚ a Povodí nahlásit nejčastěji nacházené metabolity a tyto začne ÚKZÚZ zpracovávat, např. dle Ing. Rederera do průběžné tabulky vyvěšené na portálu).** Dále ing. Klašková poskytla údaje k připomínce ing. Forejta z Povodí Vltavy k úč.l. terbuthylazin a metazachlor a jejich metabolitům.

K tomu byla diskuse Ing. Blažkové. Na základě podnětu správce vodního zdroje byly v roce 2013 a na začátku roku 2014 odebrány vzorky POR s účinnou látkou terbuthylazin, u nichž byly prokázány laboratorními analýzami nadlimitní hodnoty nečistoty této účinné látky, a to nečistoty atrazinu. V návaznosti na to byla vydána nařízení o MRO se zákazem uvádění na trh a používání předmětných šarží přípravků. Kontrolou etikety předmětného přípravku byla zjištěna absence věty o vyloučení použití přípravku ve 2. stupni OPVZ, což mohlo vést také k jeho použití na pozemcích ve 2. stupni OPVZ a zvýšení výskytu atrazinu ve vodách. V roce 2014 jsou v plánu postregistrační kontroly přípravků zahrnuté za účelem laboratorních analýz přípravky s účinnými látkami, jejichž rezidua (metabolity) se opakovaně nacházejí v nadlimitním množství ve vodách.

Dle zástupců SOVAK a Povodí si žadatelé o registraci u SZÚ platí posouzení přípravku včetně metabolitů úč.l., toto řeší úsek MUDr. Trávníčkové. Pokud se najdou rezidua ve zdroji pitné vody nebo v pitné vodě, musí provozovatelé žádat o posouzení zdravotních rizik konkrétního rezidua a pro jeho konkrétní koncentraci - požadavek na relevantnost zpracovává úsek MUDr. Kožíška na objednávku provozovatele VaK za úplat. Proto je důvodný požadavek na zveřejňování metabolitů a jejich relevantnosti tak, aby nebylo nutné (a s prodlevou) žádat vždy o nové posouzení zdravotních rizik a dopadů na nejcitlivější část lidské populace (kojence). Navíc by bylo možné využít dostupných informací o relevantnosti metabolitů z původního hodnocení. Toto by se mohlo odrazit v legislativě k pitné vodě a celý proces stanovení individuálních limitů pro nacházená rezidua by se tak významně zjednodušil a zefektivnil.

Ing. Hušková – podle stávajícího platného znění vyhl. č. 252/2004 Sb. je nutné při překročení hodnoty 100ng/l pro jednotlivou úč.l. i pro každý jednotlivý rozkladný produkt pesticidů žádat Orgán ochrany veřejného zdraví (OOVZ) o stanovení mírnějšího hygienického limitu (tedy o výjimku) se všemi nezbytnými opatřeními a dopady. Při žádosti o výjimku na OOVZ je nezbytné mimo jiné doložit hodnocení zdravotních rizik a dopadů.

#### **Ad 5) Zásady monitoringu reziduí v povrchových a podzemních vodách a reciproční sdělování dat mezi ÚKZÚZ, ČHMÚ, Povodími, a SOVAK (opatření NAP 4.35).**

Ing. Hnízdil vyzval k diskusi na toto téma: vedle získávání údajů o reziduích jednotlivými orgány či sdruženími je významnou složkou opatření v ochraně vod i sdělování těchto údajů v rámci organizací v rezortech MZe, MZ a MŽP a SOVAK.

ČHMÚ posílá získané údaje o zjištěných úč.l. a metabolitech vyskytujících se v podzemních vodách v nadlimitních koncentracích 1 x ročně Povodím. ÚKZÚZ potřebuje pro směřování kontrol i údaje o povrchových vodách. **ČHMÚ má centrální databázi s údaji o povrchových vodách (od Povodí), ze které může poskytovat také údaje. Pokud tyto chtějí zasílat Povodí, musí se s ÚKZÚZ dohodnout.**

ÚKZÚZ poskytuje údaje na vyžádání.

Ing. Hušková doporučuje **zvýšit četnost odběru vzorků a rozboru u podzemních vod** ze 2 na 4 ročně. Je třeba pro určitá území poskytovat data. Monitoring je plánován vždy ke konci roku s výhledem na další rok (včetně zajištění financí). Z pohledu kvality pitné vody jsou 2 odběry málo; viz směrnice uvádění přípravků na trh, směrnice na pitnou vodu. V rámci SOVAK lze předpokládat možnou spolupráci na monitoringu ČHMÚ v jednotlivých zájmových oblastech vodních zdrojů podzemních a povrchových vod, kde jsou již pozitivně nalézány rezidua úč.l. pesticidů (rizikové oblasti) ze strany jednotlivých vodohospodářských organizací. Mohly by se tak snížit náklady na odběry vzorků podzemních vod.

Mgr. Kodeš uvedl, že ročně tyto odběry provádějí u 660 monitorovacích objektů sítě ČHMÚ (z toho u 39 významných vodních zdrojů s vydatností větší než 50 lt/sec.). Na rozdíl od odběru vzorků z povrchové vody je zde odběr nákladný, cenově se prakticky rovná nákladu na rozbor. Toto by muselo být kryto finančně a má to z hlediska ČHMÚ omezený význam u hlubších hydrogeologických struktur z hlediska prodlevy mezi vlastní aplikací a termínem, kdy se látka dostane do zdroje. Po diskusi byl požadavek upřesněn na **potřebu provádět odběry a rozborů vícekrát ročně alespoň u největších producentů využívajících podzemní vody v mělkých hydrogeologických strukturách.**

Ing. Krpčová – MŽP každoročně schvaluje program monitoringu v monitorovací síti podzemních vod ČHMÚ. Program monitoringu je v souladu s rámcovou směrnicí o vodách 2000/60/EC a „dceřinou“ směrnicí o ochraně podzemních vod 2006/118/EC. Četnost monitorování 1 – 2 krát ročně je v souladu s těmito evropskými dokumenty (frekvence monitoringu v ČR je dokonce vyšší, než je požadováno, což vychází ze známé skutečnosti, že podzemní voda má obecně pomalejší odezvu na znečištění než je tomu u vod povrchových). Monitorovací síť podzemních vod ČHMÚ je koncipována bez ohledu na jejich aktuální využívání producenty a výsledky tohoto monitoringu jsou podkladem pro vyhodnocení útvarů pozemních vod v ČR v rámci plánování

v oblasti vod. Producenti jsou povinni provádět rozborů surové vody v rámci vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (v gesci MZe).

**Existuje Národní databáze podzemní a povrchové vody (IS Arrow, správce ČHMÚ), chybí však data z velké části využívaných vodních zdrojů. Je třeba uzavřít dohodu mezi MZ a ČHMÚ o poskytování dat do této databáze.**

Jak sdělila ing. Mašková, v **případě jakosti surové vody** jsou informace nedostatečné. Provozovatelé úpraven jsou povinni hlásit výsledky rozborů, **neexistuje ale jejich databáze a program jejich vyhodnocování. Zlepšení tohoto stavu se dá očekávat koncem roku 2014**, kdy skončí projekt mimo jiné i s tímto zadáním na VÚV.

Ing. Hušková – provozovatelé vodovodů posílají jedenkrát ročně výsledky monitorovacích a úplných rozborů surové vody v elektronické podobě krajským úřadům a podnikům Povodí. Pro absenci pravidel pro cílený monitoring a nedostupnosti informací o aplikaci přípravků v okolí konkrétních zdrojů vod nejsou v rámci těchto rozborů stanovována rezidua cíleně a rozborů tak často neposkytují reálný obraz situace. Volba sledovaných reziduí vychází zpravidla jen z laboratorních možností příslušné společnosti VaK bez vztahu k místním podmínkám.

Ing. Krpcová – upozorňuje na projekt k surové vodě zpracovávaný VÚV T.G.M. v.v.i. V rámci projektu byla vytvořena databáze, která obsahuje údaje o surové vodě za rok 2002 – 2011. Databáze je však majetkem zhotovitele, který nemá povinnost ji zveřejnit. **Díky interaktivní mapě si však lze vyhledat jednotlivá místa a výsledky odběrů v daných letech**, <http://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/projekty/jakostsurovevody/default.asp>.

#### **Ad 6) Aktualizace rizik přípravků vzhledem ke kontaminaci povrchových a podzemních vod (opatření NAP 4.40 a 4.41)**

Zástupci ÚKZÚZ uvedli, že také na základě chování metabolitů se posuzuje přípravek z hlediska vhodnosti do např. OPVZ 2 včetně omezení počtu aplikací, dávky, vhodnosti do určitých půd aj. Stanovují se opatření, které omezují použití tak, aby nedocházelo k proplachování do povrchových či podzemních vod. Pokud se realizuje opatření na základě podnětu, je třeba počítat s tím, že se projeví až po odeznění již použitých aplikací.

Ing. Hnízdil vyzval k názoru na opatření NAP, aby MŽP, MZ a MZe zajistila pravidelné roční hodnocení výskytu reziduí a opatření na jejich eliminaci. MZe a MŽP vydávají Zprávu o stavu vodního hospodářství v ČR (tzv. „Modrá zpráva“), do které dodávají podklady MZe, MŽP, MZ a jejich rezortní organizace. Kapitoly zaměřené na jakost vod jsou plně v gesci MŽP. Podklady poskytuje mj. také ČHMÚ za podzemní vody a zjištěná rezidua. Této problematice se věnuje kapitola jakost povrchových a podzemních vod. Zpráva však není zaměřena na pesticidy, ale rezidua obecně (průmysl, doprava, hnojiva ...). Ideálním řešením by bylo **rozšíření této kapitoly o detailnější rozborů pesticidů**. Bylo by dobré toto doplnit, poskytovatelé podkladů totiž neovlivní činnost editora (MŽP), který určí, co bude vytištěno (limit počtem stran). **Bude proto uplatněn požadavek NAP na obsah Modré zprávy, pokud jde o rezidua pesticidů.**

Ing. Vašek upozornil opětovně na význam rizikových oblastí a s tím, že „Modrá zpráva“ je spíše výstupovým bodem. Cílem pravidelného ročního hodnocení výskytu reziduí a rizikových oblastí by mělo být zahájení a udržování kontinuální diskuse a dialogu o problematice výskytu úč.l. z POR a prováděných opatřeních, jejichž výsledkem budou buď konkrétní doporučení na úpravu hospodaření v těchto oblastech či rozhodnutí o potřebě dobudování VH infrastruktury (např. doplnění technologií při úpravě pitné vody k odstranění reziduí) tam, kde nelze úpravou hospodaření dosáhnout dodržení požadovaných hygienických limitů.

#### **Ad 7) Metody aplikace přípravků a použití mechanizace se snížením úletů (opatření NAP 4.43).**

Ing. Hnízdil uvedl, že **MZe zpracuje analýzu na plnění příslušných opatření NAP**, o součinnost budou požádány MŽP a ČHMÚ. Doplnil, že integrovaná ochrana rostlin (IOR) by

mohla v určitých směrech napomoci při snižování zatížení vod rezidui. Mgr. Kodeš uvedl, že ČHMÚ by pro identifikaci plodin pomocí družicových snímků a návazné použití úč.l. potřeboval znát osevní postupy v konkrétních oblastech. Ing. Hnízdl uvedl, že dodržování zásad střídání plodin nelze vynutit zákonem, neboť zemědělec se musí chovat vedle odborných postupů hlavně ekonomicky, aby mohl obstát v podnikání.

Ing. Vašek navrhl, aby byla pro rizikové oblasti zavedena povinnost zveřejňovat aplikaci přípravků. Ing. Kupec uvedl, že toto by muselo platit i pro hnojiva. Ing. Hnízdl obecně uvedl, že zavedení určitých systémů pěstování v rizikových oblastech (existujících vedle OPVZ) lze řešit ze dvou pohledů, snazší je systém podpůrný (dotační podpory), složitější je uložení povinnosti ze zákona, zde musí být i politická vůle. V obou případech by však musela být jednoznačným výstupem z provedené studie doložena nezbytnost a důvodnost vymezení takových oblastí při současné existenci OPVZ.

Ing. Hušková upozornila na existenci „zranitelných oblastí“ z hlediska „nitratové směrnice“. Tato povinnost byla ovšem přijata právě na základě příslušné směrnice a nikoliv jen z iniciativy ČR. Směrnice 2009/128 podobný požadavek na zavedení zranitelných oblastí z hlediska ochrany vod neobsahuje.

Ing. Hnízdl ukončil jednání a poděkoval za aktivní účast. **Využitelné závěry nebo podněty z jednání jsou uvedeny tučně v příslušných kapitolách/bodech agendy výše a je na jednotlivých subjektech aby tyto závěry posoudily a naplnily.**

Současně byl akceptován návrh Ing. Huškové na konání podobných mezirezortních jednání ke kvalitě vod vždy 2 x ročně. Termín dalšího jednání na podzim 2014 bude upřesněn dodatečně.

*Zapsal: Kupec, Hnízdl*